

SLOVENSKI NAROD

izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // JESIČNICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hiša v Ljubljani št. 10.351.

Nemški napad na Varšavo odbit

Po soglasnih poročilih iz nemškega in poljskega vira je nemško prodiranje na vsej črti ustavljeno — Po srditih borbah so se morale nemške čete umakniti iz varšavskih predmestij — Pričenja se prva velika bitka na novi obrambni fronti

VARŠAVA, 11. sept. c. Varšava je slej ko prej v poljskih rokah. Nemci napadajo mesto z jugozapada in severovzhoda. Napadi pa so bili doslej odbiti in so se morali Nemci na obeh mestih umakniti. Ena nemška motorizirana kolona je začasno res prodrla do središča mesta, pa se je morala hitro umakniti. Nemci skušajo na severovzhodu izsiliti prehod svojih čet preko Buga, da bi tako prodrli poljsko obrambno črto. Včeraj je bilo izvršenih 17 nemških letalskih napadov na Varšavo. 15 nemških letal je bilo sestreljenih.

VARŠAVA, 11. sept. ob 3. zjutraj: (Havas): Šef štaba varšavske obrambe polkovnik Lipinski je imel po radiu govor, v katerem je rekel med drugim:

Varšava je preživela danes zelo burben dan. Ob 5. zjutraj je sovražno letalstvo napadlo mesto. Ob tej priliki smo sestrelili nemško izvidniško letalo. V teku dneva je bilo še 17 letalskih napadov, pri katerih je sodelovalo 70 bombnikov. Posrečilo se nam je sestreliti 15 aparatov. 5 nemških letal je padlo v središče mesta. 10 pa v predmestja. Varšava se bori! Poljska ramo ob rami s prebivalstvom brani svojo prestolnico. Kljub velikim škodam in izgubam pa vladata tako med vojsko kakor med prebivalstvom borbenost in odločnost. Včeraj so bile prirejene velike manifestacije na trgu Josefa Piłsudskega. Ob tej priliki so bili sežgani letaki, ki so jih metali nemški letalci.

VARŠAVA, 11. sept. AA. Reuter javlja: V komunikatu, ki je bil ponoči objavljen preko radija, sporoča poljska vrhovna komanda, da se nemške čete umikajo iz neposredne bližine Varšave.

VARŠAVA, 11. sept. AA. Havas po-

roča: Varšavski radio sporoča, da je poljska vojska odbila napad nemških čet na Varšavo.

VARŠAVA, 11. sept. e. Varšavski župan je središči pozval prebivalstvo, naj podpira vojsko. Naglašal je, da vojska ne bo zapustila Varšave in da bo mesto branila do skrajnosti.

Nemško pojasnilo

LONDON, 11. sept. AA. Reuter poroča: Okrog ponoči je bilo preko nemških radijskih postaj oddano naslednje sporočilo:

Kar se tiče operacij na poljski fronti, mora nemški narod razumeti, da od naših čet ne moremo pričakovati, da bi nadalje prodirale z dosedanjim prese- netljivo brizno. Potrebno bo nekaj časa, da se zavarujemo pokrajine, ki smo jih doslej zavzeli.

BERLIN, 11. sept. e. Reuter: Nemška vrhovna komanda je izdala obvestilo, v katerem pravi, da so vojne operacije v koridorju končane.

PARIZ, 11. sept. e. Sinočnji komunikacije Nemcev priznava, da nemško napredovanje na Poljskem ne gre več tako naglo od rok in da je nekoliko počasnejše. Nasprotno pa Poljaki javljajo, da so se morali Nemci na nekaterih krajih umakniti. Vse kaže, da se obe strani pripravljata za odločilno bitko, ki bo v prihodnjih dneh. Nemci hočejo zgraditi mostove čez reko Bug, da bi tako močnejše pritisnili na Poljake. Jugozapadno se razvija bitka na črti Lodz—Sandomirz in je pričakovati spopada v večjem obsegu. Nemci so pritegnili za operacije čete izpred Varšave in se pripravljajo za napad na dveh frontah na severu in vse do slovaške meje.

Umik Poljakov je končan

Na novi obrambni črti nudijo poljske čete odločen odpor

Bukarešta, 11. sept. e. Iz zadnjih avten- tičnih poročil s poljske fronte je razvidno, da se je Poljakom posrečilo zavzeti mesta v naprej določeni obrambni črti ob Narevu, Bugu in Visli. Na ta način so si poljske čete ustvarile možnost, da se deli časa upirajo na severovzhodu Poljske. Po teh poročilih so Poljaki precej zaustavili napredovanje nemških čet izven Modlina, na kraju, kjer se stekata Bug in Visla. Iz vseh poročil pa je tudi razvidno, da so nemške čete naletele na srdit odpor Poljakov v okolici Kielce. Glede prodiranja nemških čet proti Lvovu in Jaroslavu se doznava, da so zaenkrat še zelo daleč od ukrajinske prestolnice. Teren je tu gozdnat in gorat, kar znatno onemogoča prodiranje nemških motoriziranih oddelkov.

Utrjevanje poljskih črt ob Narevu, Bugu in Visli ima velik strateški pomen. Računajo, da bodo Poljaki s tem preprečili zavzetje Varšave. Na drugi strani pa to utrjevanje kaže, da se je poljski vrhovni komandi posrečilo ustaviti umik poljskih čet tam, kjer se je nameravalo, z drugimi

besedami tam, kjer je bilo sklenjeno, da se zadrži sovražnika. Na podlagi tega niso bila točna poročila, ki so navajala, da je poljska armada na begu. Ali se bo Poljakom posrečilo, da vzdrže obrambno linijo na Bugu, Visli in Narevu, ni odvisno samo od nastopajočega deževja in naraslih rek, temveč tudi od dogodkov na zapadni fronti. Vsekakor je napravljen pritisk na zapadu ugoden vpliv na poljske čete in na njihov odpor.

Ce bi se Nemcem v njihovem prodiranju proti severu posrečilo prodreti med Sanom in Dniestrom, bi to pomenilo resno ogrožanje zveze med Lvovom in Lubli- nom, ker bi bila s tem presekana zveza med Ukraino in ostalo Poljsko. V prvem tednu poljsko-nemške vojne je Poljska razen koridorja izgubila najvažnejše industrijske centre. S tem so že vnaprej računali in so zato odpravili velike zaloge premo- ga in surovin na vzhod. Dopolnili »United Pressa«, ki je potoval skozi Poljsko, naglašajo, da ni opazil nobenih znakov demoralizacije.

Pričetek prve velike bitke

Pred Varšavo, Bugu in pri Modlinu trajajo borbe že 48 ur

Lublin, 11. sept. e. Poljski generalni štab javlja, da se že 48 ur vrše srdite borbe pri Varšavi, pri Bugu in v okolici nad Modlinom in Varšavo. Te bitke naj bi omogočile koncentracijo poljskih moči. To je glavni cilj. Tudi tu je igrala glavno vlogo obramba Varšave, ki se nahaja na levi strani Varšave. Na Poljskem smatrajo, da se šele v tem delu nahajajo njihov glavni obrambni strateški položaj. Poudarja se pomen te črte tudi iz prejšnje vojne. Ta črta predstavlja trikot, katerega gornja stran je glavni del Varšave in Bug. To je tako imenovani »predel petih rek«. Ta del je zelo gozdnat. Če bodo nemške čete pre- kročile Narev, bodo morale prodirati skozi popolnoma močvirnate terene, kar bo predstavljalo znatno oviro za njihove motorizirane enote. Na severu se nahaja glavna obramba poljskih čet v znani trd-

njavi Modlin, ki je dobro znana iz prejš- nje vojne in ki je igrala veliko vlogo na isti črti v bojih med Nemci in Rusi.

Poljski obrambni načrt

PARIZ, 11. sept. c. V francoskih vojaških krogih presojajo obrambni načrt poljske vojske takole:

Poljaki bodo sedaj skušali braniti dve li- niji: prvo na severovzhodu od Varšave, li- nijo Visla-Bug-Narev. Ta linija je bila že poprej določena v poljskem obrambnem načrtu in lahko omogoči zelo dolg odpor. Na jugu pa bo druga linija potekala ob Visli. To je nova obrambna linija, ki jo poljska vojska šele sedaj utrjuje.

Poročilo nemškega vrhovnega poveljstva o položaju na Poljskem

Berlin, 11. sept. AA. DNB. Nemško vr- hovno poveljstvo poroča:

Vojne operacije v pokrajini koridorja se lahko smatrajo za končane ter se je fuhrer podal k škalski armadi, ki je preko Čensto- hove, Kielca, Konskija in Radoma prodr- la do Varšave. Nemške čete so zasedle v to- ku osmih dni prostor, za zasedbo katerega se je potrebovalo ob začetku svetovne vojne leto dni. Letalstvo, oklopne enote, motorizirane čete in pehota so dosegli re- zultate, ki se zdijo neverjetni. Poljska ar- mada je tako rekoč razbita, kar dokazuje dejstvo, da so bili te dni ujeti trije polj- ski generali, in to poveljniki tretje, sedme in 19. poljske divizije. Poveljniki 19. polj- ske divizije z vsem njegovim štabom je ujeta nemška blindirana enota v trenut- ku, ko je stopal iz svojega avtomobila, da bi se pridružil četam. Kielce je polno ujet- nikov. Novi ujetniki neprestano prihajajo v tisočih in tisočih. Ujetniški taborišče v Kielcih je prenatrpano ter so začeli nove ujetnike prevažati v Jedzejov. V pokrajini Radom je prispelo včeraj 24.000 poljskih ujetnikov. Fuhrer je letel nad bojiščem v

pokrajini Kielce in Radom, kjer je zapadno od Visle več poljskih divizij obkoljenih ter obsojenih na predajo. Fuhrer je najprej letel nad prvimi črtami, kjer so se vodile borbe v minulem tednu, nato pa v višini 1000 m nad cestami, po katerih se umikajo premagane poljske čete. Približno v sredi- ni pokrajine Radom se nahaja ravnina, na kateri je zgrajeno začasno letališče. Tu se je fuhrerjevo letalo spustilo. Nato je fuhrer nadaljeval let proti Varšavi do kraja, kjer Poljaki poskušajo prebiti fronto ob- koljenih divizij zapadno od Varšave, in kjer velike množice obkoljenih poljskih čet padajo pod osredotočenim ognjem nem- ške artiljerije, strojnice in tankov. Zvečer je fuhrer odletel z letalom v svoj glavni stan z imenovanega poljskega letališča, na katerem so zdaj spravljani nemški bomb- niki in lovski aparati.

Hitler na Poljskem

Berlin, 11. sept. c. Kancelar Hitler je včeraj v letalu pregledal bojišče na Polj- skem vse do pred Varšave.

Ofenziva na zapadu

Med menajajočimi se napadi in protinapadi francoske čete polagoma napredujejo v nem- ško utrjeno cono

PARIZ, 11. sept. e. Havas. 14. poročilo vr- hovne komande: Na fronti je bilo s celo vrsto metodnih operacij omogočeno na- predovanje med Saaro in Vogeli. Sovraž- nik je začel z ofenzivnim pokretom v pod- ročju severovzhodno od Sierka. Francoske in angleške pomorske sile so minirale ne- katere predele Rokavskega zaliva in Se- vernega morja. Izvidniški poleti naših let- alcev se nadaljujejo.

PARIZ, 11. sept. e. Po vestih, ki so pri- spele v Pariz, kaže, da bo pojačanje bojev na zapadni fronti doseglo svoj namen, da se ustavi napredovanje nemških čet na Poljskem. Iz Belgije prihajajo namreč ve- sti, da so ceste, vodeče proti zapadu, pol- ne čet in materiala, ki prihaja z vzhoda. V tukajšnjih krogih mislijo, da je opaziti znamenja, da nemški napad na Poljsko po- pušča. Dodaja se sicer, da je nemški pri- tisak še vedno zelo močan. opozarja se pa, da so vesti o prevozu in transportiranju

nemških čet proti zapadu v skladu s fran- coskimi obvestili o protinapadu nemških čet, ki se je pričel na zapadu.

PARIZ, 11. sept. c. Francoski vojaški kro- gi mislijo, da je nemška Siegfriedova linija v Posarju najmanj izgrajena, ker je bila gradnja tam začeta najpozneje. Tudi tu pa je skoro nemogoče obrambno linijo nen- krat predreti. Nemški utrdbeni pas obsega tri linije, od katerih je srednja najmočnej- ša. Če se Francozom le posreči predreti skozi nemški utrdbeni pas, imajo Nemci pripravljene svoje delovne oddelke, da takoj zgradijo nove utrbe. Maginotova li- nija je mnogo trdnje zgrajena nego Siegfriedova. Utrdbe so globlje pod zemljo in omogočajo prevoz več sto tisoč čet pod zemljo na večje daljave.

Letalski alarm v Parizu

PARIZ, 11. sept. c. Davi je bil v Parizu alarm za letalski napad.

Položaj na bojiščih v francoski luči

Priказ trenutnega položaja po francoskih uradnih poročilih

PARIZ, 11. sept. br. Agencija Havas je izdala o trenutnem vojaškem položaju na- slednji pregled:

Francosko vojno poročilo prvič omenja nemška krajevna imena. Šele sedaj se da iz tega posneti smisel in dalekočnost zadnjih vojaških operacij na zapadni fronti. Francoske čete so zavzele večino gozdov Warnt. Borbe se vodijo torej že izključno na nemškem ozemlju. Franco- ska fronta je sedaj izravnan in se nahaja neposredno pred Sarbrückom in Sarlou- som. Z zavzetjem warntskih gozdov je od- stranjena nevarnost, da bi mogli Nemci obstreljevati važna železniška križišča v zaledju, zlasti v okolici Metz. Francoske čete obvladajo sedaj najvažnejše točke Posarja, zlasti izredno važni prometni kri- žišči Volklungen in Baslacken. Francoske čete so vse zavzeto ozemlje očistile vseh ovir. Nemški protinapad ni uspel, kakor izrecno ugotavlja poročilo francoskega vr- hovnega poveljstva. Lahko se ugotovi, da povzročajo dogodki na zapadni fronti nem- škemu vodstvu mnogo večje skrbi, kakor pa vsa vojna na Poljskem. Ker vojaški uspehi na Poljskem niso toliko, kakor so pričakovali, se poslužujejo sedaj Nemci raznih sredstev. Tako se je včeraj naen- krat oglašila radijska postaja Strasbourg in dajala poročila, ki so izzvala splošno za- čudenje. Strasbourg radijska postaja je že teden dni izven obrata. Sedaj so začeli Nemci oddajati na njeni valovni dolžini poročila slično, kakor so pred par dnevi na valovni dolžini varšavske postaje poročali o zavzetju Varšave, ki pa še danes ni v nemških rokah.

Odpor poljske vojske, ki se je zaustavi- la po strateškem umiku pred Varšavo, se razvija v prvo večjo bitko. Sedem kilo- metrov pred Varšavo so močni poljski od- delki zaustavili nadaljnje prodiranje Nem- cev. Poljakom se je posrečilo, da so umak- nili svoje čete iz Poznanjske, kjer jim je grozila obkolitev. Na umiku so te čete bra-

nile vsako ped zemlje in prizadevale so- vražniku velike izgube. Varšava se pre- tvarja v drugi Verdun. To priznavajo celo

Poljska armada v Franciji

Poleg češkoslovaške in avstrijske legije je bila osnovana še posebna samostojna poljska ar- mada

PARIZ, 11. sept. j. Francoski zunanji mi- nister Bonnet in poljski poslanik Lukase- wicz sta včeraj podpisala pogodbo o usta- novitvi posebne poljske armade v Fran- ciji. Poljsko armado bodo vodili poljski oficirji. Po uradnih podatkih prebiva v Franciji nad 1 milijon Poljakov. Ker so to večinoma delavci in nameštenci, sodojo francoski vojaški krogi, da bo mogoče zbrati v Franciji popolnoma samostojno poljsko armado, ki bo štela več stotisoč moč.

PARIZ, 11. septembra. AA. Poljski posla- nik v Parizu Lukaszewicz je imel moči govor po radiu, v katerem je med drugim dejal:

Poljaki! Obveščam vas, da sem v imenu Poljske s francosko vlado podpisal spora- zum o sestavi velike vojne enote, sestav- ljene od Poljakov v Franciji. Vojaški te poljske enote se bodo borili pod poljsko zastavo in bodo prejemali navedbe v polj- skem jeziku. Bratstvo dela, ki ste ga ustvarili v gostoljubni Franciji, bo ponov- no potrjeno s tradicionalnim bratstvom orožja med obema našima državama. Poljska ima zaupanje v južnaško silo in lo- jalnost francoskega naroda. To zaupanje naj navdihne vsa dela poljskih vojakov, ki

italijanski listi, ki sicer upoštevajo šte- vilčno in tehnično nadmoč nemške vojske, a naglašajo, da odločitev na Poljskem še ni padla. Virginio Gajda piše v »Giornalu d'Italia«, da se lahko Poljaki še dolgo drže, zlasti če bodo zvalili Nemce v mo- čvirne pokrajine Volinije.

Vojna na morju

LONDON, 11. sept. c. Nemške podmornice so potopile zopet dve angleški ladji: »Re- gent Taka« (10.000 ton) in »Mangapoor« (8.640 ton). Pri potopitvi slednje je bilo več žrtev. Angleška admiralteta poroča, da ima nemška mornarica doslej mnogo več žrtev nego angleška. Admiralteta pa še ne daje o tem točnih podatkov. Proti nemškim podmornicam je v akciji vse bro- dovje rusilcev. Spremljevalni sistem za vse angleške ladje še ni bil izveden, temveč bo šele v prihodnjih dneh. Potem se bo ne- varnost napadov sovražnih podmornic znatno zmanjšala.

LONDON, 11. septembra. AA. (Reuter). Ministrstvo za informacije objavlja: Po- sebna nadzorna služba za preprečevanje blago je bila uvedena v Gibraltarju, po- možna nadzorna služba pa tudi v Alek- sandriji, Colombu in Trincomaleju. Poro- čajo, da sta nemška trgovska parnika »Baldur« (5.800 ton) in »Begesak« (4.000 ton) nasledila na norveški obali. Po vseh poročilih napadajo nemške podmornice na velikem prostoru, toda britanski proti- ukrepi se stalno in strogo izvajajo.

Vojna v radiu

Lublin, 11. sept. c. Nemške radijske po- staje v Nemčiji delujejo sedaj tudi na va- lovih poljskih postaj Varšava I, Varša- va II in Vilno. Nemške postaje so prevze- le tudi signale teh postaj. Sredi so prena- šale te nemške postaje celo mašo in prid- go v poljsčini. Vse tri omenjene poljske postaje delujejo še vedno, vendar jih ni dobro slišati, ker so nemške postaje moč- nejše.

Kam meri Rusija?

Berlin, 11. sept. e. Ena najpomembnej- ših informacij, ki je bila s strani nemških pristojnih krogov včeraj posebno poudar- jena, predstavlja vest o proglasitvi mobi- lizacije v Rusiji. Dasi se tu opozarja na možnost, da v tem primeru morada še ne gre za splošno mobilizacijo, se vendar dobi vtis, da je že samo to dejstvo bilo tu ugod- no sprejeto. Po zadržanju nemških pri- stojnih činiteljev kaže, da naj ta mobiliza- cija v Sovjetski Rusiji v prvi vrsti služi zavarovanju ruske zapadne meje, kar pa naj bi vsekakor vplivalo na večjo oslabi- tev poljskega odpora in imelo tudi za po- sledico olajšanje operacij in še hitrejšega napredovanja nemške vzhodne vojske. S pristojne nemške strani se sicer še ne pre- cizira stališče Nemčije napram temu do- godku, temveč pravijo samo, da to de- jstvo še samo zase dovolj govori. Tako to- mačenje nemških pristojnih činiteljev do- pušča razne kombinacije.

se bodo borili v Franciji. Vojna v obram- bo civilizacije, vojna, ki nam je bila vsi- ljena, se je šele pričela. Poljska bo glede na svojo zemljepisno lego zmagala za ceno velikih žrtev. Zvesti idealom naših pred- nikov se bomo borili za svobodo ter mani- festirali pomorno bratstvo orožja, ki nas veže. Navdahnjeni z nesmrtno tradicijo le- gij Pilsudskega bodo poljski vojaši v Franciji dostojni hrabrosti in požrtvova- nja poljske vojske, ki se bori pod povelj- stvom maršala Rydz-Smiglega proti moč- nejšemu sovražniku. Kjerkoli boste delali, v katerikoli vrstah se boste nahajali, vi boste dali dokaz meščanskih in vojaških vrlin, onih vrlin, ki so ustvarile neodvis- nost Poljske. Vi se boste borili za čast in pravičnost, vi se boste borili za zmago.

PARIZ, 11. sept. j. V češkoslovaško legijo se je doslej prijavilo okrog 40.000 Čehov in Slovkov. Zanimivo je, da se prijavlja- jo v češkoslovaško legijo tudi mnogi biv- ši češkoslovaški državljani.

PARIZ, 11. sept. t. j. V Franciji živeči Av- strijci so sklenili ustanoviti posebno legi- jo, ki se bo borila v vrstah francoske ar- made.

Francija je bogata

Prirodna bogastva njenih kolonij, ki ji nudijo tudi močno vojaško obrambo

Med prvo svetovno vojno je imela Francija v svojih kolonijah izdaten vir, iz katerega je črpala potrebne sirovine za vojno industrijo. Po versajski pogodbi se je francosko kolonialno ozemlje povečalo še za kolonije Togo, Kamerun in Sirijo. V dobi od leta 1914 do 1918 so bile francoske

petrolejskih vrelcev, katere so do sedaj samo delno izkoriščali. V vojnem gospodarstvu Francije bodo ta najdišča petroleja imela seveda veliko vlogo.

Severna Afrika in srednja Afrika sta za Francijo skoraj neusahljivi viri surovin in drugih važnih proizvodov. Samo iz Afrike

Francoski vojak v novi opreml

kolonije v primeri z današnjim stanjem šele v začetnem stadiju glede organizacije pridobivanja naravnih zakladov. V zadnjih 20 letih je Francija reorganizirala celotno gospodarsko in socialno življenje v svojih kolonijah. Opozorili smo že na važnost delovnega problema v moderni vojni. Francija lahko nadomesti svoje delavce z domačini iz svojih kolonij. Med svetovno vojno je okrog 200.000 domačinov iz kolonij nadomestilo Francoze v tovarnah in v poljedelstvu.

Med svetovno vojno je Francija dobila iz svojih kolonij 2.500.000 ton raznovrstnih produktov zlasti riža, olj in mesa. Leta 1914 je znašal uvoz iz kolonij v Francijo 1.400.000 frankov, leta 1920 pa že 1.900 milijonov frankov. Od tega leta naprej je vrednost iz kolonij uvoženega blaga z neverjetno hitrostjo naraščala, tako da je leta 1939 vrednost celotnega uvoza iz francoskih kolonij v Francijo dosegla vsoto 19 milijard frankov. Dobrišen del tega uvoza je Francija zopet izvozila v druge države in s tem krepila državo aktivnost svoje izvozne trgovinske bilance.

Eksploatacija prirodnih bogastev francoskih kolonij pa še vedno ni popolna. V zadnjih letih je Francija investirala ogromne vsote zlasti v koloniji Kongo in Sicer v bakrenih rudnikih. V Maroku in Alžiru so v letošnji pomladi navrtali več močnih

dobiva Francija že zdaj okrog 800.000 ton oljnih produktov. Ta množina popolnoma zadostja za francoski konzum. Z uvozom iz kolonij Francija tudi popolnoma krije svoj konzum kolonialnega sadja zlasti banan. Francoske kolonije izvozijo dvakrat več kakaa kot ga more Francija porabiti. Zadoštna je tudi proizvodnja kavčuga in sladkorja. Eno četrtino konzuma kave dobi Francija iz svojih kolonij. Ko bo lahko izkoriščala nedavno urejene plantaže v Indokini in Srednji Africi bo Francija lahko svojo potrebo po kavi skoraj popolnoma ma krila z uvozom iz kolonij. Iz Nove Kaledonije dobiva Francija zadostne količine kroma in niklja, iz Maroka pa zadostne količine magnezije, molibdena in kobalta. Od leta 1914 do 1918 je Francija uvozila torej 2.500.000 ton kolonialnih produktov, zadnja leta pa je dosegla uvoz iz kolonij okrog 6 milijonov ton letno.

Izredne važnosti za Francijo v vojni pa ni samo uvoz prirodnih bogastev iz kolonij, temveč tudi povečanje vojaške obrambe in napadalne sile Francije s kolonialnimi četami. Leta 1914 je imela Francija v kolonijah 55 milijonov prebivalcev, ki so dali francoski armadi nad pol milijona borcev in okrog 200.000 delavcev. Danes imajo francoske kolonije 68 milijonov prebivalcev in od teh Francija lahko mobilizira do 2 milijona ljudi.

Po gospodarskih klavzulah versajske pogodbe se je Nemčija obvezala plačati reparacije v znesku 132 milijard zlatih mark in je priznala mednarodno kontrolo nad svojimi rekami. Po Dawesovem in Youngovem načrtu je l. 1929. bila Nemčiji priznana reparacijska vsota za skoraj 100 milijard zlatih mark, leta 1932. pa

je Nemčija plačevanje reparacij sploh ustavila. Skupno je Nemčija plačala 13 milijard zlatih mark za reparacije, to je okrog 10% vsote, ki bi jo morala po konferenci v Bruslju l. 1921. plačati. Mednarodno kontrolo nad svojimi rekami je Nemčija odpravila l. 1936.

Dimnikarji imajo besedo

Med dimnikarji in hišnimi posestniki v Ljubljani ni sporov

V »Slovenskem Narodu« z dne 31. avgusta t. l. je priobčil znani hišni posestnik g. J. K. pod senzacionalnim naslovom »Spor med hišnimi posestniki in dimnikarji« napad na dimnikarje v Ljubljani. Združene dimnikarjev v Ljubljani v imenu ljubljanskih dimnikarjev ugotavlja, da pisec sicer nekoliko pozna predpise, ki obstojajo pri nas glede javne požarne varnosti in opravljanja dimnikarskega obrta, vendar si jih po svoje tolmači in bi rad, kakor se vidi, svoje tolmačenje sugerirati tudi drugim. Predvsem bi moral g. J. K. vedeti, da vsi ti predpisi obstojajo zato, da se zaščiti javna požarna varnost. Dimnikar pa je dolžan, da se po teh predpisih ravna, ravno tako seveda tudi hišni posestniki in stranke.

Ako je dimnikar potreben izžigjanja, ga mora dimnikar pač podžgati po predhodnem dogovoru s hišnim lastnikom. Ni res, da bi bili hišni lastniki, posebno hišne lastnice vdove prepustene glede izžigjanja samovolji dimnikarja, ker ima vsak hišni lastnik možnost, da da ugotoviti potrebo ali nepotrebo izžigjanja po mestnem gasilskem uradu.

Kar se pa tiče cene za izžigjanje, ki jo ima g. J. K. za previsoko, naj upošteva, da mora dimnikar sam preskrbeti ves za izžigjanje potreben material, ki tudi ni zastoj (petrolej, stročna lepka itd.). Izžigjanje in potrebno nadzorstvo traja po več ur, večini tudi ves dan.

G. J. K. naj pomni tudi to: so dimniki ki so potrebni izžigjanja vsako leto dni, drugi v razdobju več let, so pa tudi taki ki jih ni treba nikdar izžigati. Odvisno je to predvsem od tega, kako je dimnik zgrajen in v kakšnem stanju je, dalje od načina kurjave, kuriva, stanja kurilnih naprav, dolžine dimovodnih cevi itd. Vsi dimniki, v katerih se tvorijo smolnate saje, se morajo izžigati, ker sicer vedno obstoja nevarnost, da se saje same vnamejo, kar more povročiti požar.

Gospodu J. K. tudi ni všeč predpis, da se smejo dimniki in štedilniki, ki so stalno v uporabi, ometati vsak mesec. Redno mesečno ometanje je potrebno zaradi zaščite javne požarne varnosti, kar je upoštevala tudi oblast, ki je te predpise izdala po zrelem preudarku in na podlagi mnenj strokovnjakov, katerih mnenje je bilo gotovo bolj tehtno, kot mnenje gospoda J. K.

Da se pa more dimnikarsko delo res redno, pravilno in vestno izvrševati, obstojajo dimnikarski ometalni okoliščini, kar ima le na ta način oblast kontrolo tako nad dimnikarjem, kakor tudi nad hišnimi posestniki, da se delo v interesu javne požarne varnosti res izvršuje tako, kot je predpisano.

Mislimo, da g. J. K. kot laik ne razume bistva in pomena dimnikarskega obrta. Ugotavljamo še, da spora med dimnikarji in hišnimi posestniki v Ljubljani ni. Pač pa se pripetijo tu in tam posamezni primeri nesoglasij, katerih reševanje pa spada v pristojnost obrtne oblasti. Tja naj se obrne tudi g. J. K., ako mu ni kaj prav.

Združene dimnikarjev za drav. bano-vino v Ljubljani.

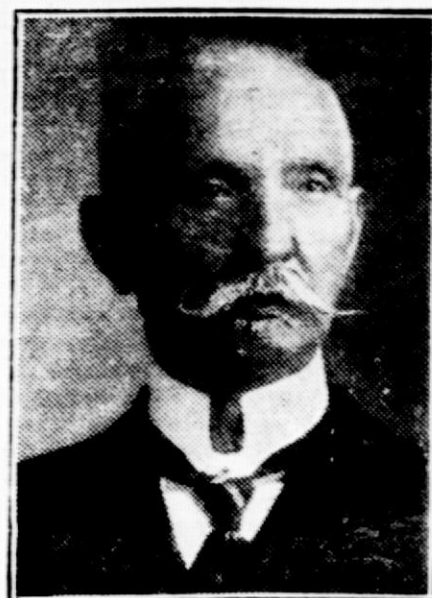
Albanski kralj v Franciji

Iz Pariza poročajo, da je pregnani albanski kralj Zogu opustil namero, da bi odpotoval iz Francije v Anglijo. Naselil se je s kraljico Geraldino in prestolonaslednikom ter s številnim spremstvom najprej v gradu La Mays pri Versaillesu kjer je prebival več mesecev tudi Windsorski vojvoda po odpovedi na angleški prestol. Pred dnevi pa se je albanski kralj Zogu iz Versaillesa preselil v grad La Baule, ki leži tu-di v bližini Versaillesa.

Juraj Ježek v 86. letu

Danes teden, 4. t. m. je stopil v 86. leto. Četudi je teden dni po jubileju 85letnice, vendar je na mestu, da se v nekaj vrsticah spomnimo tega vzornega vzgojitelja in učitelja naše preteklosti.

Rojen na Krasnem vrhu onstran Gor-jancev, je ohranil vse svoje življenje belokrajanske posebnosti, četudi je po končan-nih srednješolskih studijah in učiteljsku v Ljubljani 1874 služboval na Notranj-skem v Preserjah in daljšo dobo v Kra-nju, a 29 let v Ljubljani, kjer tudi preživlja svoj zaslužni pokoj.

Kljub visoki starosti bi mu nihče tega ne prišteval po njegovi pokončni, umer-jeni vsakdanji hoji, po njegovem govoru, čilem duhu in vedrem spominu iz njegove preteklosti in razne dogodke, na katere je ohranil najboljši spomin, kar zna še vedno zanimivo pripovedovati. Zanimajo ga še vedno vsakdanji dogodki ter redno čita naše dnevnike. Kot vse življenje trden in neomahljiv v svojem naprednem prepričanju, četudi se ni podajal v politični vrvež, je ostal tak tudi na svoja stara leta. Četudi v tako visoki starosti, vendar je še vedno skrben in poštenovalec sor-trudnik pri raznih učiteljskih ustanovah.

Ko mu izrekamo ob tej priliki naše iskrene častitke z vročo željo, da se mu izpolni njegove besede, ki jih prilično ponavlja: »Pred sto še ne gremo!«

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

Kaj je ostalo od versajske mirovne pogodbe

Samo še nekatere teritorialne klavzule...

28. junija 1919. podpisana versajska mirovna pogodba, torej ob peti obletnici sarajevskega atentata, ima teritorialne, kolonialne, vojaške in gospodarske klavzule. Kakor je znano, je to pogodbo podpisalo 70 delegatov, ki so zastopali 27 držav. Od versajske pogodbe so ostale po 20 letih samo še nekatere teritorialne klavzule.

Glede Avstrije se je Nemčija obvezala spoštovati neodvisnost te države, dne 13. marca 1938. je pa bila Avstrija priključena Nemčiji.

Belgiji je Nemčija z versajsko pogodbo odstopila okraje Eupen in Malmédy. V tej teritorialni klavzuli pogodbe ni izpremembe.

Danski je po pogodbi pripadel severni Slesvik. Tudi ta določba pogodbe je še vedno v veljavi.

Francija je dobila nazaj Alžacijo in Lo-reno, katero ima še danes. Posarje pod kontrolo Društva narodov naj bi se leta 1935. odločilo s plebiscitom o svoji usodi. Plebiscit 13. januarja 1935. je vrnil Po-sarje Nemčiji.

Usooda Slezije je bila urejena s plebiscit. tom 22. marca 1922. Poljska je dobila zapadne okraje Vzhodne Slezije, katere je imela do pričetka vojne z Nemčijo, danes so ti deli Slezije v oblasti nemške vojske.

Klavzula je bila proglašena z versajsko pogodbo za avtonomni teritorij, pozneje pa je pripadla Litvi. 23. marca 1939. je Litva izročila Litvijo Nemčiji.

Poljska je z versajsko pogodbo dobila svoje »prusko ozemlje« ter svobodno dohod v Baltično morje preko koridorja. Ne-posreden povod za pričetek sovražnosti med Nemčijo in Poljsko je bil prav poljski koridor in svobodno mesto Gdansk, ki je postalo l. 1919. po versajski pogodbi svobodno mesto pod kontrolo Društva narodov.

Češkoslovaška je bila ustanovljena z versajsko pogodbo in Nemčija je državo priznala. Po Monakovem je Nemčija do-bila Sudetsko, 15. marca 1939. pa je uveljavila protektorat nad Češko in Morav-sko. V kolonialnih klavzulah se je Nemčija odpovedala vsem teritorijem izven Evrope, po 20 letih pa Nemčija zahteva nazaj vse svoje prejšnje kolonije razen tistih, ki so pod mandatom Japonske.

Vojaške klavzule so odpravile obvezno vojaško službo v Nemčiji, omejile nemško vojsko na 100.000 mož, demilitarizirale le-vo obrežje Rena in 50 km dolgi pas na desnem bregu Rena ter omejile tudi izde-lovanje orožja in letal v nemških tovar-nah. 16. marca 1935. je bila v Nemčiji zopet vpeljana obvezna vojaška služba. Nemška vojska je imela takoj nad 1 mi-lijon mož na razpolago. 28. aprila 1939. je Nemčija odpovedala pomorski dogovor z Anglijo, s katero nemška pomorska sila ni smela biti večja kot 35% angleške pomorske sile. 7. marca 1936. je Nemčija zopet okupirala Porenje in leta 1938. je zgradila Siegfriedovo linijo.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklicati izjave beseda Din 1.- davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek: Din

oglašuj v mali oglasnik

»Slov. Naroda«

PO PRIZNANO NIZKIB CENAM

»nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri PRESKERJU Ljubljana, Sv. Petra cesta 14 I T

MALINOVEC

pristen, naraven, čist sladkorjem kuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebočičnicam«.

KETŠEJE

ENO VEČERJNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

OREHOVA JEDRCA IN MED

dobite najceneje v »Medarni« Ljubljana, Zidovska ul. 6.

45. 1

JABOLONICA

pristna, stara, okrog 2000 l. poceni naprodaj. — Lovrenc Krajnik, Ptuj. 2710

D K W

Meister Cabrio v zelo dobrem stanju s triptikom ugodno prodam. — Steyer VII 12 sedežni avtomobil ali rešilni avto z novo karoserijo prodam za 8000 din.

Oto Paar, Jesenice, Gorenjsko 2709

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premo

ROKS, SUHA DRVA

L. POGACNIK

Bohorjeva 5 — Telefon 20-55

KUPIM

KUPIMO PEC

za centralno vodno ogrevanje prostora ca 400 kub. metrov (za cvetličnjak). K temu še celi 225 m 3", 40 m 2", 15 m in 10 m 3/4". Ponudbe je poslati na upravo zdravilišča Slatina Radenci.

2707

POUK

FRANCOSKO, nemščino, klavir in teorijo od osnove do obvladanja, redno, vestno, privatno poučuje Aneta Potocnik, strok. dipl., Tržaška cesta 1-L, križišče: Bleiweislova-Groharjeva-Aškerčeva cesta 2718

Male oglase

»Slov. Naroda«

sprejema uprava do 9. ure dopoldne.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

NARODNA

TISKARNA

LJUBLJANA

CHARLENA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN

»REPROSTE IN NAJFINERŠE«

VOZNI RED

LJUBLJANA — BLOKE — PREZID — GEROVO — SUSAK

1.	2.	3.	1.	1.
5.40	15.40	20.00	LJUBLJANA, Krekov trg	7.30 18.45
6.50	16.08	21.10	VEL. LASCE	6.20 17.35
7.28	17.28	21.48	BLOKE — NOVAVAS	5.42 16.57
7.47	18.00	22.07	STARI TRG	5.10 16.38
8.15	18.30	22.35	PREZID	4.40 16.10
8.30	—	—	PREZID	— 16.05
8.44	—	—	FARG — CABAR	— 15.50
8.55	—	—	TRSCJE	— 15.30
9.25	—	—	GEROVO	— 15.10
11.35	—	—	SUSAK	— 13.00

Št. 1 vozi dnevno, št. 2 vozi ob delavnikih, št. 3 vozi ob nedeljah in praznikih. — Vozni red stopi v veljavo 11. IX. 1939.

A. P. MELNIKOV.

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Ivan Grigorjevič, živci so vam odpovedali službo! Mar more človeka v naših letih tako ganiti pesem, čeprav je Lermontova? Priznajva si, da se v najnižih letih ne joče več nad knjigo.

Kot angel nebeški lepa, Kot demon pretkana in zla.

je ponovil Murzajev, zadržujoč solze.

— Na koga pa meri vse to? Kakšno carico Tam-maro ste odkrili v naših močvirjih in gozdovih? — je vprašal knez.

— Našlo se je tako bitje, — je odgovoril Mur-zajev že srdito, — toda mnogo podležje od Ler-montove Tamare. Njo je obvladala strast. Čeprav je njeno srce ljubilo z vrtoglavo divjo strastjo, je vendarle ljubilo. Spomnite se zadnjih stihov:

Na oknu se nekaj zasveti, začuje odtod se »odpusti«. To bilo je nežno slovo, tako sladko zvenel je ta glas.

— Pri naši Tamari se pa kaže samo gnusen po-hlep po denarju. Ne samo nežne, temveč sploh no-bene besede slovesa niso privlele iz njenih ust. Za take romantične neumnosti ni imela časa. Zurla se je, da bi zabrisala sledove z vonjem krvi v nosnicah in sveže okrvavljenimi rokami je delila na levo in desno vesele, nedolžne smehljaje.

— Kaj je z vami? Zdi se mi, da ste dobili hud napad. Ne, če hočete ali ne, zdravnika pokličem, — je vzkliknil Oleg Kirilovič razburjeno in od-hitel k telefonu.

— Potakajte, ne kličite zdravnika, — ga je za-držal Murzajev. — Vi vprašujete, kaj se je zgo-dilo z menoj? Z menoj se je zgodilo to, kar se bo zgodilo z vami, čim zberem v sebi toliko moči, da vam povem, kaj me je privedlo k vam.

Kaj se je pa zgodilo? Kaj vas je moglo tako presenetiti? Iztreznite se in povejte mi to!

— Pa naj bo! V življenju človeka, v njegovih mladih letih ti pošlje usoda časi tak dogodek, ta-te svetle trenutke, da gori potem spomin nanje skozi vse življenje z jasnim plamenom v njegovi duši in greje njegovo srce. Vsa življenjska pot je zalita s to blagodejno svetlobo. Tak dogodek v ve-čini primerov je prva ljubezen, ki je navadno naj-lepša. Imel sem tak spomin. Trdno sem bil pre-pričan, da odnesem ta svetli plamen, to večno svetlobo v grob kot tajno svoje duše. Veroval sem, da bo izginil ta spomin iz moje zavesti samo sku-paj z mojim zadnjim dihom in da mi bo olajšal smrtne ure. Ta vera mi je bila važnejša od zraka.

In naenkrat sem včeraj zvedel to, kar sem čuval v svoji duši kot natvečjo svetlinjo, ni življenjski vir svetlobe, temveč klobčič nesnage in gnusa, — je zaključil Murzajev solznih oči.

— Povejte mi no, kaj vas teži! Odprite mi svojo dušo! Olajšajte svoje muke. — mu je pri-govarjal Oleg Kirilovič in ga božal po laseh, ka-kor dobra mati.

— Vaš brat je bil umorjen, — je nadaljeval Murzajev, ko je bil premagal ihtenje. — Toda

če bi bil zvedel kaj podobnega, kar vam hočem zdaj povedati, bi si bil takrat gotovo končal živ-ljenje. Po tej vesti bi ne bil preživel niti enega dne.

— Kaj pa je tako strašnega? Kakšna grozna tajna je to, ki jo neprestano slišim iz vaših ust? — je vprašal knez vznemirjen.

— Bojim se za vas. Bojim se za človeka, ki se sklanja pred nečem kakor pred bogom in ki se naenkrat zave, ko izve, da se je klanjal podlemu zločinskemu nestvoru.

— Če mučite sebe, ne mučite vsaj mene, Ivan Grigorjevič, — je dejal Oleg Kirilovič otožno.

Po kratkem molku je Murzajev globoko vzdih-nil, rekoč:

— Človek, ki je umoril vašega brata, je izsle-den in razkrinkan.

— Kdo je to? — je vprašal knez, zadržujoč sapo.

— To ni niti Berlogin, kakor sem mislil prvi hip jaz, niti Jarigin, kakor ste mislili vi.

— Kdo je torej? Ne napenajte več mojih živ-cev, — je prosil Oleg Kirilovič.

— Sedite, da se ne onesvestite, — je dejal Mur-zajev z ukazujočim glasom.

Oleg Kirilovič je sedel in uprl v Murzajeva ne-strpen pogled. Le-ta je pa molčal.

— Povejte no končno, kdo je morilec!

Murzajev je počasi dvignil roko in pokazal na sliko, potem je pa izgovoril eno samo besedo:

— Ona.

Knez se je ozrl tja, kamor je bil pokazal Mur-zajev. Namršil je obrvi. V njegovih očeh je za-zarel plamen gneva.